

ZIENSWIJZE

GEEN KAS MAAR GRAS

Dames en heren leden van Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Hierbij richten wij ons tot U naar aanleiding van het opnieuw uitgestelde besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland om wellicht grote delen van de gemeente Kaag en Braassem aan te wijzen voor de bouw van grootschalige glastuinbouwcomplexen. Wij doen dat niet alleen namens de 300 leden van onze vereniging, maar ook als spreekbuis van tenminste de 8000 inwoners van Kaag en Braassem die hun handtekening tegen de provinciale plannen hebben gezet en namens de volgende lokale verenigingen en stichtingen:

- Vereniging Veender Polder en Wijde Aa
- Stichting Zeilcentrum Wijde Aa
- Stichting Rijnlandse Molenstichting
- Vereniging Maak het Hart niet Hard
- Stichting Groen Licht
- Vereniging Watersportgebonden Ondernemers Kaag en Braassem e.o.

Wij maken bezwaar tegen de bouw van grootschalig glas in Kaag en Braassem op grond van de volgende argumenten:

1. De noodzaak van grootschalig nieuw glas is niet aangetoond;
2. Het Groene Hartbeleid laat geen grootschalige nieuwe glaslocatie toe;
3. De leefbaarheid, de natuur en het milieu worden ernstig aangetast;
4. De nadelen en risico's voor Kaag en Braassem zijn genegeerd;
5. Er is geen draagvlak in Kaag en Braassem.

Uit de hierna volgende **toelichting** zal blijken dat wij ook grote moeite hebben met het 'Onderzoek Compensatie duurzame glastuinbouw in Zuid-Holland' (hierna te noemen 'Onderzoek'), omdat een integrale afweging van alle voor de glastuinbouw en de getroffen gebieden relevante aspecten ontbreekt.

Wij verzoeken om een spoedig gesprek met vertegenwoordigers van uw fractie teneinde de mening van de hierboven genoemde personen en organisaties toe te lichten, zodat u daarmee mede rekening kunt houden bij uw overwegingen tijdens de commissievergadering op 6 januari 2010 en de vergadering van Provinciale Staten op 27 januari 2010, alsmede bij de vaststelling van de Provinciale Structuurvisie later in 2010.

Namens het bestuur, hoogachtend,

Jan Veraart

Toelichting

1. De noodzaak van grootschalig nieuw glas is niet aangetoond.

De politieke keuze voor grootschalig nieuw glas, die enkele jaren geleden is gemaakt, is door de economische ontwikkelingen achterhaald, niet alleen vanwege de huidige crisis, maar waarschijnlijk ook structureel. Het LEI rapport 'De kracht van de Greenports Zuid-Holland' (opgesteld in maart 2009 voor de provincie) zegt: *"Een minimum teeltareaal als criterium voor het behoud van de vitaliteit in de drie Greenports is moeilijk te kwantificeren en te onderbouwen"*. Ook in de glastuinbouwsector zelf worden vraagtekens gezet bij de noodzaak tot een grootschalige uitbreiding van het glasareaal.

Het 'Onderzoek' geeft geen antwoord op essentiële vragen.

- Besluit 6020 van Provinciale Staten van 28 januari 2009 vraagt onder meer om een breed onderzoek naar locaties binnen en buiten de provincie, om een brede integrale lange termijnvisie en om afweging van de belangen van de glastuinbouw tegen andere provinciale belangen. Toch beperkt het 'Onderzoek' zich tot het beoordelen en vergelijken van slechts twee locaties.
- Het 'Onderzoek' is evenmin duidelijk over de hoeveelheden versnipperd glas, oneigenlijk gebruikt glas, beschikbare ruimte op bestaande en aangewezen locaties, waarnaar door Provinciale Staten op 28 januari 2009 ook is gevraagd.
- De samenhang met het glasbeleid in de Rijnstreek+ (met name de nieuwe glastuinbouwlocaties in Nieuwkoop) en de regio Aalsmeer/Haarlemmermeer is niet onderzocht. Hetzelfde geldt voor de herstructureringsplannen in Kaag en Braassem.
- Aan de opmerkingen, gemaakt in de gezamenlijke brief van Milieufederatie Zuid-Holland, Stichting Groene Hart e.a. d.d. 1 oktober, mede gericht aan Provinciale Staten, is geen aandacht besteed.

2. Het Groene Hartbeleid laat geen grootschalige nieuwe glaslocatie toe.

Het 'Onderzoek' noemt slechts terloops dat de zoeklocatie Kaag en Braassem gelegen is in het Nationaal Landschap Groene Hart, terwijl dat nu juist de kern van het probleem is. Rijk, Provincie, Streek en Gemeente hebben in een veelheid van nota's en plannen vastgelegd wat in het Groene Hart wel en niet toelaatbaar is. Een grootschalige glastuinbouwlocatie in het Groene Hart is tegengesteld aan dat beleid. Kas en gras gaan niet samen.

- In de 'Voorloper Groene Hart' (eind 2008 ondertekend door de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht) staat letterlijk: *"In het Groene Hart liggen zowel enkele gebieden waar de glastuinbouw is geconcentreerd, als solitaire glastuinbouwbedrijven. Het bestaande beleid is gericht op bundeling van de glastuinbouwbedrijven op de daarvoor aangewezen locaties. Uitbreiding hiervan in het Groene Hart is niet aan de orde."*
- De Regiovisie Ruimtelijke Ontwikkeling Rijnstreek+, de Regionale Structuurvisie Holland Rijnland, het Landschapsontwikkelingsplan Rijn- en Veenstreek en de Strategische Visie Kaag en Braassem laten evenmin onduidelijkheid bestaan over het gewenste groen-blauwe karakter van dit deel van het Groene Hart. Voor nieuwe grootschalige glastuinbouw is daarin geen plaats, wel voor recreatieve functies.

3. De leefbaarheid, de natuur en het milieu worden ernstig aangetast.

Het 'Onderzoek' spreekt slechts over netto en bruto areaal dat in beslag genomen wordt. Geheel voorbijgegaan wordt aan het feit dat een glastuinbouwcomplex in een polder tot op grote afstand zichtbaar zal zijn en dus een veel groter gebied visueel ernstig wordt aangetast. Evenmin wordt aandacht besteed aan de verdere ruimtelijke ingrepen, zoals extra benodigde woningen en infrastructuur, allemaal buiten het 'bruto' areaal.

Opvallend is ook dat het in het onderzoek slechts gaat over compensatie van glasareaal, maar dat compensatie voor het verloren landschap op geen enkele manier wordt aangeroerd. Bij de Westerschelde, de Maasvlakte en IJburg waren dat toch belangrijke thema's! Dat de gemeente Kaag en Braassem ook al ernstig te lijden heeft van de overlast van Schiphol, de HSL en de A4 speelt blijkbaar evenmin een rol.

Tijdens het onderzoek zijn drie van de zes polders in Kaag en Braassem afgefallen, met name om redenen van cultuur-historische aard en vanwege de geluidscontouren van Schiphol. Het is moeilijk te begrijpen dat dergelijke overwegingen voor de resterende drie polders geen rol meer zouden spelen.

- Van de Vierambachtspolder zou het gedeelte in Kaag en Braassem worden volgebouwd. De resterende gedeelten, in Nieuwkoop en Alphen aan den Rijn blijven onbebouwd. Eén blik op de kaart laat zien dat dit resulteert in een planologisch gedrocht;
- Volbouwen van de Vierambachtspolder zou betekenen dat het Braassemermeer aan beide zijden door glas zou worden ingepakt, waarmee de aantrekkelijkheid van dat meer, de kern van de gemeente en het belangrijke recreatiegebied, om zeep wordt gebracht;
- Voor zowel de Vierambachtspolder, als het aan de zuidoever van het Braassemermeer gelegen natuurgebied 'De Hemmen' dreigt voor veel verschillende vogelsoorten, die hier broeden, een zeer belangrijk foerageergebied verloren te gaan;
- De Veender Polder en de Polder Oudendijk flankeren de Wijde Aa. Deze polders zijn volgens het onderzoek op zich al minder geschikt. Volbouwen betekent bovendien een dramatische aantasting van de recreatieve functie van de Wijde Aa. In beide polder komen nog veel weidevogels tot broeden, die op de Rode Lijst van bedreigde soorten staan;
- Zowel op het water als op de oevers van de Wijde Aa en het Braassemermeer zullen de natuurwaarden, waaronder de ecologische verbindingzones, ernstig worden verstoord en worden de foerageer- en broedmogelijkheden van talrijke watervogels, waaronder vogels van de Rode Lijst, dramatisch verkleind

4. De nadelen en risico's voor Kaag en Braassem zijn genegeerd.

Het 'Onderzoek' geeft uitsluitend de rooskleurige visie van de provincie, ook wat betreft de vermeende voordelen voor Kaag en Braassem. Op geen enkele wijze is serieus onderzocht wat de negatieve gevolgen zijn voor de gemeente en het lokale bedrijfsleven. Dat klemmt des te meer omdat Kaag en Braassem, in tegenstelling tot de provincie, niet beschikt over een bestuurlijk apparaat en de financiële middelen om die gevolgen voor de gemeente zorgvuldig in kaart te brengen.

Zo is het nog maar de vraag of de lokale glastuinbouwers van de grootschalige nieuwe concurrentie per saldo voordeel zullen hebben. De gemeenteraad heeft inmiddels duidelijk aangegeven dat de herstructurering van de lokale glastuinbouw voorrang geniet.

De bouw van glascomplexen gaat ten koste van uitstekende agrarische grond, waaraan glastuinbouw helemaal geen behoefte heeft. Gebleken is dat lang niet alle lokale agrariërs zitten te wachten op grote sommen geld om hun bedrijf te beëindigen of te verplaatsen.

Verder vreest de Vereniging Watersportgebonden Ondernemers Kaag en Braassem e.o. ernstig te worden benadeeld. De recreatieve mogelijkheden van Kaag en Braassem zullen tot het verleden gaan behoren na grootschalige verglazing van de gemeente.

Hoe de inwoners van Kaag en Braassem denken over hun leefklimaat en de waarde van hun onroerend goed is gebleken uit de handtekeningenactie.

- De gemeente heeft alle bestuurlijke en financiële middelen nodig om het ambitieuze plan Braassemerland tot een goed einde te brengen; voor een zware additionele financiële opgave is geen ruimte;
- Daarnaast zal de gemeente nog jaren lang de gevolgen van de fusie Alkemade – Jacobswoude moeten verwerken;
- Het enorme nieuwe glastuinbouwcomplex maakt een einde aan de recreatieve pijler onder de gemeentelijke economie, die daarna praktisch geheel afhankelijk zal zijn van één sector: de glastuinbouw;
- De luxe woningen, die het glascomplex financieel moeten schragen, concurreren rechtstreeks met het plan Braassemerland; de waarde van de nieuwe en bestaande woningen zal onvermijdelijk dalen.

5. Er is geen draagvlak in Kaag en Braassem.

Het is niet verwonderlijk dat de organisaties van glastuinbouwers wijzen op voordelen, die de provinciale plannen voor hun bedrijfstak zouden kunnen hebben. Toch leven zelfs daar veel twijfels over de vraag of dit de beste weg naar een duurzame toekomst is.

- De gemeentelijke politici zijn overspoeld met verontruste berichten van inwoners;
- De gemeenteraad van Kaag en Braassem heeft unaniem de provinciale plannen afgewezen;
- De gemeenteraad van buurgemeente Nieuwkoop heeft (met slechts een afwijkende stem) zich eveneens tegen de plannen uitgesproken;
- Ook uit buurgemeente Alphen aan den Rijn horen wij steeds nadrukkelijker bezwaren;
- 8000 verontruste bewoners tekenden in een handtekeningenactie protest aan;
- Onze vereniging zag in enkele maanden het ledental groeien van 125 tot 300 en ontving talloze verontruste mails, brieven en telefoontjes;
- Op overeenkomstige wijze geldt dit voor de Vereniging Veender Polder en Wijde Aa, de Stichting Zeilcentrum Wijde Aa, de Stichting Rijnlandse Molen, de Stichting Oud-Leimuiden en Rijnsaterwoude, de Stichting Groen Licht, de Vereniging Maak het Hart niet Hart. Ook die organisaties, hun besturen en hun leden hebben ernstige bezwaren.

Hoewel er in Kaag en Braassem veel bewondering en sympathie bestaat voor de glastuinbouw (en zeker voor de plaatselijke bedrijven die een wezenlijke bijdrage leveren aan het locale welzijn) is er op grond van de in deze brief gegeven argumenten in de gemeente geen enkel begrip en geen draagvlak voor de grootschalige glasplannen van de provincie.